הַגָּה: (ח) *וּבְמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ (ג) לִסְחֹט אֶתְרוֹג פֵּרוֹת לִשְׁתּוֹת מֵימָיו מֻחֲמַת צָמָא אוֹ תַּעֲנוּג, (ט) * דֵּינוֹ כִּתּוּתִים וְרִמּוֹנִים, אֲבָל אִם נָהֲגוּ לִסְחֹטוֹ לִרְפוּאָה לְבַדּוֹ, אֵין לָחוּשׁ (בית יוסף (ד"ה תוס')). וְכָל זֶה דָּוְקָא לִסְחֹט אָסוּר, אֲבָל (י) מֻתָּר לִמְצֹץ בְּפִיו מִן הָעֲנָבִים הַמַּשְׁקֶה שָׁבָהֶן, (יא) וְכָל שֶׁכֵּן בְּשָׂאָר (ד) דְּבָרִים (בית יוסף (ד"ה וכתוב) בשם שבלי לקט (סי' נ)). וְיֵשׁ (ה) אוֹסְרִין לִמְצֹץ בְּפֶה מֵעֲנָבִים (יב) וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם (הגהות מיימוני פרק כ"א (משנת י"):

ב יַיִן וַעֲנָבִים (יג) * שֶׁנִּתְרַסְּקוּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, * מַשְׁקִין

ו צִיְּתְיוּ לְעֵיל בְּסִימָן רנ"ב סָעִיף ה' (אות ס).

בְּאֵר הֵיטֵב

(ג) **לִסְחֹט.** עַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) שֶׁהָעֲלָה דָּוְקָא בְּעִנְיָן שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם פֵּרוֹת הַרְבֵּה כָּאֵלּוּ הָיוּ סוֹחֲטִין אוֹתָן, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֲפִלּוּ בְּחַד מָקוֹם אָמְרִינַן בְּטֵלָה דַּעְתָּן, וְאִם כֵּן הָנֵי אַנָּסִים שֶׁקּוֹרִין בָּעְרַנְיי"ס בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז אָסוּר לִסְחֹטָן, מִפְּנֵי שֶׁבְּמִדִּינוֹת אַשְׁכְּנַז נֶהֱגוּ לִסְחֹטָן לְמַשְׁקֶה, וְאֶפְשָׁר שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם הַרְבֵּה גַּם כֵּן סוֹחֲטִין (שו"ת הרשב"ש סי' כ"ב) כָּתַב שֶׁאָסוּר לִסְחֹט אֶלָּא לְמִתֵּק הַפֵּרִי, אֲבָל לְמֵימֵיהֶם אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ז', וְכֵן כָּתַב הַמַּמ"ק (מצוה רפב עיי"ש), וְכֵן נוֹהֲגִין הָעוֹלָם, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּוַדַּאי הֵיכָא דְּנָהוּג נָהוּג, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי הֵיכָא דְּאֵינוֹ סוֹחֲטוֹ אֶלָּא לְטַבֵּל בּוֹ הַמַּאֲכָל שָׁרִי, דְּלֹא מִקְּרֵי מַשְׁקֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתוב), עַיֵּן שָׁם: (ז) **דְּבָרִים.** כְּגוֹן הַנּוֹתֵן בְּשָׂר בְּמָרָק אוֹ פַּת בְּיֵינִי וּמוֹצֵץ אוֹתוֹ: (ה) **אוֹסְרִין.** אֲפִלּוּ בְּשָׂאָר דְּבָרִים. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתוב בהגהות) הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי (פכ"א אות י)

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ח) **וּבְמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ וְכוּ'.** מַשְׁמַע דִּבְאוֹתוֹ מָקוֹם אָסוּר וּבְשָׂאָר מְקוֹמוֹת שָׁרֵי, (ט) אַף אִם דֶּרֶךְ לְהוֹלִיךְ הַמַּשְׁקֶה שֶׁל הַפֵּרוֹת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, אָסוּר בְּכָל הָעוֹלָם. וְכָל זֶה הוּא לְדַעַת הָרַמ"א, אֲבָל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) הֶאֱרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה, וּמִסְקָנָתוֹ, דְּאִם נוֹדַע לָנוּ שֶׁבְּאֵיזֶה מָקוֹם נָהֲגוּ לִסְחֹטוֹ לְמַשְׁקֶה, וַאֲפִלּוּ הַנּוֹהֲגִים בָּזֶה הוּא רַק מִקְצַת בְּנֵי אָדָם מֻחֲמַת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם פֵּרוֹת הַרְבֵּה וְלֹא עִיר שְׁלֵמָה, אָסוּר מֻחֲמַת זֶה לִסְחֹט בְּכָל מָקוֹם, וְכֵן כָּתְבוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים. עוֹד כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּדָוְקָא בְּעִנְיָן שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם פֵּרוֹת הַרְבֵּה כָּאֵלּוּ הָיוּ סוֹחֲטִין אוֹתָם, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אִמְרִינַן דְּבָטְלָה דַּעְתָּם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה ובמקום) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. (ט) וְהָנֵי אַנָּסִים שֶׁקּוֹרִין בָּעְרַנְע"ס בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז, אָסוּר לִסְחֹטָן, מִפְּנֵי שֶׁבְּמִדִּינוֹת אַשְׁכְּנַז נֶהֱגוּ לִסְחֹטָן לְמַשְׁקֶה, וְאֶפְשָׁר שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם הַרְבֵּה הָיוּ גַּם כֵּן סוֹחֲטִין, אֲבָל הַפֵּרוֹת אוֹתָם, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אִמְרִינַן דְּבָטְלָה דַּעְתָּם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה ובמקום) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. (י) שֶׁאָסוּר לִסְחֹט שׁוּם פְּרִי אֶלָּא אִם כַּוָּנָתוֹ רַק לְמַתֵּק הַפְּרִי, אֲבָל לְמֵימָיו אָסוּר, וְכָתַב שֶׁכֵּן הַמִּנְהָג. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה מותר) שֶׁבַּאֲרְנוּ דְּמִדִּינָא אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, אִם לֹא בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַחְמִיר אֵין לְהָקֵל, [א]וְכֵן דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים. (י) וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַחְמִיר בִּשְׁאָר פֵּרוֹת הֵינוּ דַּוְקָא כְּשֶׁסּוֹחֲטוֹ לְשֵׁם מַשְׁקֶה, אֲבָל כְּשֶׁסּוֹחֲטוֹ בְּקֵעָרָה לְטַבֵּל בּוֹ הַמַּאֲכָל שָׁרִי, דְּלֹא מִקְרֵי מַשְׁקֶה בָּזֶה, (יא) [ב]וּבְיַיִן וַעֲנָבִים אָסוּר אַף בְּאֹפֶן זֶה: (ט) **דֵּינוֹ כִּתּוּתִים וְרִמּוֹנִים.** וְתַפּוּחִים כְּהַיּוֹם, (יב) גַּם כֵּן דֵּינוֹ כִּתּוּתִים וְרִמּוֹנִים, דְּיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ לִסְחֹט מֵהֶם הַרְבֵּה, (יג) אַף אִם הַתַּפּוּחַ מְבֻשָּׁל וְסוֹחֲטוֹ שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, שָׁרִי, דְּהָא סוֹחֲטוֹ כָּל הָאֹכֶל מִמֶּנּוּ: (י) **מֻתָּר לְמַצֵּץ וְכוּ'.** מִטַּעַם דְּאֵין דֶּרֶךְ סְחִיטָה בְּפִיו, וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ בְּכָךְ לֹא גָּזְרוּ בּוֹ. (יא) וְאַף עַל גַּב דְּאָסוּר לִינֹק מֵהַבְּהֵמָה אֲפִלּוּ בְּפִיו, כְּמוֹ שֶׁמּוּכָח לְקַמָּן סִימָן שכ"ח סָעִיף ל"ג, הָתָם יְנִיקָה מִן הַבְּהֵמָה אֵינוֹ שָׁנוּי גְּמוּר [דְּדֶרֶךְ כָּל בַּעַל חַי לִינֹק], אֲבָל הָכָא דְּאֵין דֶּרֶךְ סְחִיטָה כְּלָל בְּאֹפֶן זֶה, לֹא גָּזְרוּ: **(יא) וְכָל שֶׁכֵּן בְּשָׂאָר דְּבָרִים.** כְּגוֹן שֶׁנָּתַן בָּשָׂר בְּמָרָק אוֹ פַּת בְּיֵינִי וּמוֹצֵץ אוֹתָם, דְּבָלְאוֹ הָכִי אֵין בְּסִחְיטָתָן מִשּׁוּם חִיּוּב חַטָּאת, דְּהֵם כְּמוֹ כְּבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת לְקַמָּן בְּסָעִיף ז', (טו) וְכֵן מֻתָּר לְדַעָה זוֹ לִמְצֹץ תּוּתִים וְרִמּוֹנִים בְּפִיו אוֹ קָנֵי צוּקָעֵר: **(יב) וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם.** הֵינוּ אֲפִלּוּ שְׁאָר דְּבָרִים הַמְבֹאָרִים לְמַעְלָה. [ג]וְטַעַם דָּעָה זוֹ, דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּלֹא גְּרִיעַ דָּבָר זֶה מִיּוֹנֵק מִן הַבְּהֵמָה, דְּגַם שָׁם הוּא שְׁנוּי וְאַף עַל פִּי כֵן אָסְרוּ חֲכָמִים. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) שֶׁכָּתַב דִּבְזֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁפְּחִיטָתָן מִדְּאוֹרַיְתָא, הַנָּכוֹן לְהַחְמִיר מִלְּמְצֹץ בְּפִיו כִּסְבָרָא (רְאשׁוֹנָה) [אַחֲרוֹנָה], [ד]וּבִשְׁאָרֵי דְּבָרִים אֵין לְהַחְמִיר, וּמִסְתַּבְּרָא דַּאֲפִלּוּ בְּזֵיתִים וַעֲנָבִים אֵין לְהַחְמִיר רַק כְּשֶׁהוּא דֶּרֶךְ יְנִיקָה לְבַד, דְּהֵינוּ שֶׁמּוֹצֵץ אוֹתָם וְאֵינוֹ מַשְׁיֵּם לְתוֹךְ פִּיו, אֲבָל אִם מַשְׁיֵּם לְתוֹךְ פִּיו וּמוֹצֵץ הַמַּשְׁקֶה וּמַשְׁלִיךְ הַחַרְצַנִּים לַחוּץ, לְכָלֵי עַלְמָא דֶּרֶךְ מַאֲכָל הוּא, וְכֵן מַשְׁמַע (טז) מִפְּרֵי מְגַדִּים: **ב (יג) שֶׁנִּתְרַסְּקוּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת.** דִּכְיָון שֶׁנִּתְרַסְּקוּ יָזוּב הַמַּשְׁקֶה מֵאֲלֵיהֶן, (יז) וְשׁוּב אֵין בָּזֶה חִיּוּב חַטָּאת אֲפִלּוּ אִם יִסְחֹט בְּיָדַיִם, וְלָכֵן

וּכְשִׁיטַת הַשּׁוּר וְסֵפֶר הַתְּרוּמָה:

* מַשְׁקִין הֵיוֹצְאִין מֵהֶן מֻתָּרִים. וְכָל שֶׁכֵּן חֻלּוֹת דִּבַשׁ שֶׁרִסְּקָן מֵעֶרֶב שַׁבָּת וְיָצְאוּ מֵעַצְמָן דְּמֻתָּרִין [גְּמָרָא (ט:)]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ל) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּפְרֵי מְגַדִּים: (לא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּפְרֵי מְגַדִּים (שם): (לב) פְּרֵי מְגַדִּים (שם): (לג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (לד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (לה) פְּרֵי מְגַדִּים (א"א סק"ג): (לו) חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל יד ס"ג). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה דינו): (לז) ט"ז (סק"ה): (לח) בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אות ב': ב (לט) רַשַׁ"י שַׁבָּת י"ח (ע"א ד"ה שטרנגין):

[א] יקוטי דברי הרב: וכן כתב בשו"ע הרב (ס"ז). **ב]** ובשו"ע הרב (שם) אסר גם בתותים ורמונים. **ג]** ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב שלדעה זו יש לחוש לחיוב חטאת כי שמא אין זה נקרא מפרק כלאחר יד כמו היונק מהבהמה, לפי שלינק הוא שינוי גמור שאין דרך כלל לינק אלא לחלוב. אבל מציצת פירות אינה שינוי כל כך כי רגילין לעשות כן לפעמים. **ד]** ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב: המנהג להקל אפילו בזיתים וענבים כסברא הראשונה והמחמיר אפילו בפת ובשר תבוא עליו ברכה ומכל מקום בשאר פירות חוץ מזיתים וענבים יש להקל כי יש צד להקל במציצת פירות ולומר שדרך אכילתן כך הוא וכל שהוא דרך אכילה אינו מעין מלאכה כלל ואף חכמים לא גזרו בו. **ה]** ובשו"ע הרב (ס"א) כתב שבאותו מקום אסור לסוחטו. **ו]** ובשו"ע הרב (שם) דעתו לדינא כהמג"א. **ז]** ובשו"ע הרב (ס"ד) לא הזכיר שנתרסקו יפה כהטור.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מֻתָּרִין. וַאֲפִלּוּ אִם לֹא נִתְרַסְּקוּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, [ז]אִם יֵשׁ יַיִן בַּגִּיגִית שֶׁהָעֲנָבִים בְּתוֹכָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁהָעֲנָבִים מִתְבַּקְּעִים בְּשַׁבָּת בַּגִּיגִית, מֻתָּר לִשְׁתּוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, שֶׁכָּל יַיִן הַיּוֹצֵא מֵהָעֲנָבִים (ו) (יד) מִתְבַּטֵּל בַּיַּיִן שֶׁבַּגִּיגִית: **ג** [ח]חֲרָצָנִים וְזָגִים שֶׁנָּתַן עֲלֵיהֶם מַיִם לַעֲשׂוֹת תְּמָד, (טו) מֻתָּר לִמְשֹׁךְ מֵהֶם וְלִשְׁתּוֹתָם. וַאֲפִלּוּ לֹא נָתַן מַיִם וְהַיַּיִן מִתְמַצֶּה וְזָב מֵאֲלָיו, (טז) מֻתָּר (ז) לִשְׁתּוֹתוֹ: **ד** [ט]מֻתָּר לִסְחֹט אֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים * לְתוֹךְ קְדֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תַּבְשִׁיל (יז) כְּדֵי לְתַקֵּן הָאֹכֶל, * דְּהָוֵי לֵיהּ מַשְׁקֶה * הַבָּא לְאֹכֶל וּכְאֹכֶל דָּמֵי, (יח) אֲבָל אִם אֵין בָּהּ תַּבְשִׁיל * אָסוּר: **ה** [י]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (יט) דְּהוּא הַדִּין לִכְסָר שֶׁמֻּתָּר לְסָחְטוֹ לְתוֹךְ הָאֹכֶל, [כ]וְרַבֵּנוּ תָּם (הו"ד נמ"ג לאו"ז סה) אוֹסֵר בִּכְסָר (כ) * (הוֹאִיל וְאֵינוֹ רָאוּי

(ו) (יד) מִתְבַּטֵּל בַּיַּיִן שֶׁבַּגִּיגִית: **ג** [ח]חֲרָצָנִים וְזָגִים שֶׁנָּתַן עֲלֵיהֶם מַיִם לַעֲשׂוֹת תְּמָד, (טו) מֻתָּר לִמְשֹׁךְ מֵהֶם וְלִשְׁתּוֹתָם. וַאֲפִלּוּ לֹא נָתַן מַיִם וְהַיַּיִן מִתְמַצֶּה וְזָב מֵאֲלָיו, (טז) מֻתָּר (ז) לִשְׁתּוֹתוֹ: **ד** [ט]מֻתָּר לִסְחֹט אֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים * לְתוֹךְ קְדֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תַּבְשִׁיל (יז) כְּדֵי לְתַקֵּן הָאֹכֶל, * דְּהָוֵי לֵיהּ מַשְׁקֶה * הַבָּא לְאֹכֶל וּכְאֹכֶל דָּמֵי, (יח) אֲבָל אִם אֵין בָּהּ תַּבְשִׁיל * אָסוּר: **ה** [י]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (יט) דְּהוּא הַדִּין לִכְסָר שֶׁמֻּתָּר לְסָחְטוֹ לְתוֹךְ הָאֹכֶל, [כ]וְרַבֵּנוּ תָּם (הו"ד נמ"ג לאו"ז סה) אוֹסֵר בִּכְסָר (כ) * (הוֹאִיל וְאֵינוֹ רָאוּי

בְּאֵר הַיֵּטֵב

רַבִּי אֶלְיעֶזֶר מִמֵּיץ (יראים סי' רעד). וּב"ח (ס"ה) כָּתַב בְּשֵׁם רַשְׁ"ל (בביאורו לטור) דִּבְמִשְׁקֶה הַנִּבְלָע בְּפַת אוֹ בִּבְשָׂר כֵּיוָן שֶׁהָיָה שָׁם מַשְׁקֶה עָלָיו מִקֹּדֶם קָרוֹב הוּא לְחַשְׁאַת־רֹלְכָן אִסּוּר לִמְצֹץ אוֹתוֹ, אֲבָל לִמְצֹץ הָעֲנָבִים בְּפִיו וּלְהַשְׁלִיךְ הַחֲרָצָנִים אֵין זֶה מִפֹּרָק, אֶלָּא כָּךְ הוּא דַּרְכָּן אֲכִילַת עֲנָבִים וְשָׁרֵי מִדִּינָא, מִכָּל מָקוֹם הַמַּחְמִיר תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם מִדִּבְרֵי רַמ"א מִשְׁמַע דְּשָׁאר דְּבָרִים קִילֵּי מֵעֲנָבִים כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ לְעֵיל, וְאַפְשָׁר כֵּיוָן שֶׁדַּרְכָּן אֲכִילָתָן בְּכָךְ שָׁרֵי. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד) עַיֵּן שָׁם. וְט"ז (סק"ב) כָּתַב, לְפִי עִנְיוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה דָּבָר זֶה דּוֹמֶה לְדִין שֶׁכָּתַב בְּסִימָן שי"ט סָעִיף ט"ז וְהוּא הַרא"ש (בתשובה כלל כב סי' ט) דְּמֻתָּר לִשְׁתּוֹת עַל יְדֵי מַפָּה וְכוּ', דְּכָשֶׁם שֶׁשָּׁם אֵין אִסּוּר בּוֹרֵר בְּמֶה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּפִיו, כָּךְ אֵין כָּאן אִסּוּר דָּשׁ בְּמֶה שֶׁמּוֹצֵץ בְּפִיו, דְּמַאי שְׁנָא מִלְּאכֶת בּוֹרֵר מִמְּלֶאכֶת דָּשׁ, וְכֵיוָן שֶׁכְּבָר פָּסַק בְּסִימָן שי"ט (שם) לְהָקֵל כְּהָרא"ש לֹא הָיָה לוֹ לְרַמ"א לְהַבִּיא כָּאן דַּעַת הַמַּחְמִירִין, גַּם לֹא רָאִינוּ מִי שֶׁנּוֹהֵג בִּדְבָרִים אֵלּוּ, רַק בָּזֶה צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִסְחֹט

בְּאוּר הֲלָכָה

ד * לְתוֹךְ קְדֵרָה וְכוּ'. **וְהוּא הַדִּין תּוֹךְ קְעָרָה.** וְאַף דִּמְדִבְרֵי רַשְׁ"י (קמד: ד"ה אבל) מִשְׁמַע דִּבְקְעָרָה אַף שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תַּבְשִׁיל גַּם כֵּן אָסוּר, מִשּׁוּם דְּלֹא מוֹכְחָא מִילְתָא, דְּזִיתִּנִין לְמַשְׁקִין קְבָעֵי לָהּ [כֵּן הוּא בְּאוּרוֹ שֶׁל רַשְׁ"י וְכֵן כָּתַב בְּסִפֶּר מַשֵּׂה יְהוּדָה (סק"ג) וְכֵן מָצָאתִי בְּמִאִירִי (קמה. ד"ה ממה), וּדְלֹא כְּאִיהּ אַחֲרוֹנִים שֶׁלֹּא הֵבִינוּ דִּבְרֵי רַשְׁ"י כֵּן], מִדִּבְרֵי כָּל הַפּוֹסְקִים הָרִאשׁוֹנִים וְהֵם הַבַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הלכות יו"ט) וְהָרִי"ף (ס.) וְהָרא"ש (פכ"ב סי' ג) וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ח ה"י) וְהַסְּמַ"ג (לאוין סה) וְהַסְּמַ"ק (מצוה רפב) וְהַטּוּר וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב ח"ח) וְהַמְּאִירִי (שם), מִשְׁמַע דְּאַיִן שׁוּם חִלּוּק בֵּין קְדֵרָה לִשְׁאָר כֵּלִי אִם יֵשׁ בָּהּ תַּבְשִׁיל, וְהוּא דְּחִלֵּק הַגְּמָרָא (קמד:) בֵּין קְדֵרָה לִקְעָרָה, הוּא מִשּׁוּם דְּסְתָם קְדֵרָה יֵשׁ בָּהּ תַּבְשִׁיל וְסְתָם קְעָרָה אֵין בָּהּ תַּבְשִׁיל:

* **דְּהָוֵי לֵיהּ מַשְׁקֶה וְכוּ'. מִדְּסָתַם הַמְחַבֵּר דִּבְרֵיו מַשְׁמַע דְּסָבִירָא לֵיהּ** לְעִקַּר כְּדַעַת בַּעַל הַהֲשָׂלְמָה (קמד: ד"ה אמר ר"י) שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ואי"ו), **דְּאֲפִלּוּ בְּאֶשְׁכּוֹל הָעוֹמֵד לְמַשְׁקֶה גַּם כֵּן מֻתָּר,** וְכֵן פָּסַק בְּמִאִירִי (קמד: ד"ה סוחט):

* **הַבָּא לְאֹכֶל. אֲבָל לְתוֹךְ כְּלִי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַשְׁקֶה אָסוּר, וְחִיּוּבָא נָמֵי יֵשׁ בָּזֶה,** כֵּן כָּתְבוּ הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וּפְשׁוּט:

* **אָסוּר. וְחִיּוּבָא נָמֵי יֵשׁ בָּזֶה** [רַמְבַּ"ם (שם)]:

ה * **הוֹאִיל וְאֵינוֹ רָאוּי.** לְכְאוֹרָה הַרֵי בְּסִימָן ר"ב (ס"ב) פָּסַק דְּמֻתָּרִין עַל הַבֹּסֶר פְּרִי אֲדָמָה, וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין רָאוּי לֶאֱכל אֵין מְבָרְכִין עָלָיו, גַּם בְּעֻקְצִין

פֶּרֶק (ו') [ג'] מִשְׁנָה (ג') [ו'] סְבִירָא לֵיהּ לְרַבִּי עֲקִיבָא דְּמַשְׁמֵא טָמְאַת אֳכָלִין,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לֹא גָּזְרוּ עַל מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין: **(יד) מִתְבַּטֵּל.** וְאַף עַל גַּב דְּלְאַחַר שַׁבָּת יִהְיֶה לוֹ הֶתֵּר, וְקָנְמָא לָן (יו"ד סי' קב ס"א) דְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין אֲפִלּוּ בְּאֹכֶל לֹא בָּטֵיל, הָנֵי מִלֵּי בְּאִסּוּר שֶׁהָיָה נִכָּר תְּחִלָּה בָּעַיִן וְאַחַר כָּךְ נִתְעָרֵב, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה כָּל מַעַט וּמְעַט שֶׁיּוֹצֵא נִתְעָרֵב תֵּכֶף וְנִתְבַּטֵּל (יח) בְּשִׁשִּׁים בְּיַיִן הַהֶתֵּר שֶׁהָיָה בּוֹ מִכְּבָר וְאֵין חֶלֶק עָלָיו שָׁם אִסּוּר. וּלְפִי זֶה אִם הָעֲנָבִים מֻנָּחִין בִּכְפָנֵי עַצְמָן וְהַיַּיִן זָב מֵהֶם בְּמִדְרוֹן וְיוֹרֵד לְתוֹךְ יַיִן שֶׁהָיָה שָׁם כְּבָר מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אָסוּר כָּל הַיַּיִן לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ מִשּׁוּם דְּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין, שֶׁהֲרֵי מִקֹּדֶם שֶׁנִּתְעָרֵב הָיָה בָּעַיִן וְנִכָּר [סֵפֶר הַתְּרוּמָה בְּסִימָן רכ"ג]. כָּתְבוּ (יט) הָאַחֲרוֹנִים [א]דְּמֻתָּר לָתֵת עֲנָבִים בְּשַׁבָּת בְּתוֹךְ הַיַּיִן שֶׁיִּתְבַּקְּעוּ וְיוֹצִיאוּ יֵינָם, כְּמוֹ בְּשָׁלַג בְּסָעִיף ט', וְכֵן מֻתָּר (כ) לִשְׁרוֹת צְמוּקִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם בְּמַיִם לַעֲשׂוֹת שְׁתִיָּה: **ג (טו) מֻתָּר לִמְשֹׁךְ.** דְּאַף שֶׁיּוֹצֵא קְצָת יַיִן מֵחֲרָצָנִים בְּשַׁבָּת, תֵּכֶף נִתְבַּטֵּל בְּהַמַּיִם וְכַנַּ"ל: **(טז) מֻתָּר לִשְׁתּוֹתוֹ.** כֵּיוָן שֶׁכְּבָר נִתְרַסְּקוּ וְנִדְרְכוּ הָעֲנָבִים מִבְּעוֹד יוֹם [סֵפֶר הַתְּרוּמָה שָׁם]. כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל יד ס"ד) צְמוּקִים שֶׁחָתְכָן וְנָתַן עֲלֵיהֶן מַיִם וְסָחָטָן בְּשַׁבָּת, חַיָּב לְכָלֵי עַלְמָא, דְּבִהוּ לֹא הָיָה זָב הַיַּיִן מֵאֲלֵיהֶן, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לָעֲנָבִים שֶׁנִּתְרַסְּקוּ. וּמִכָּל מָקוֹם אִם נָתַן הַצְּמוּקִים וְהַיַּיִן לְתוֹךְ מְשָׁמֶרֶת אוֹ סוּדָר מֵעֶרֶב שַׁבָּת וּמִסְתַּנֵּן וְהוֹלֵךְ בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לִשְׁתּוֹת מֵאוֹתוֹ יַיִן בְּשַׁבָּת, וְדַוְקָא שֶׁהַסּוּדָר אוֹ הַמְּשָׁמֶרֶת מַגִּיעַ עַד הַיַּיִן שֶׁבַּכְּלִי, בְּעִנְיָן שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁיָּצָא מִן הַמְּשָׁמֶרֶת אֵינוֹ נִכָּר כְּלָל וּבָטֵל: **ד (יז) כְּדֵי לְתַקֵּן הָאֹכֶל.** כִּי הַשֵּׁם מְפָרֵק בְּזִיתִים וַעֲנָבִים, אֵינוֹ כִּי אִם בְּשָׁצָרִיךְ לְמַשְׁקֶה, שָׁאז חָשׁוּב פְּרִיקָה, שְׁמְפָרֵק הַמַּשְׁקֶה מִן הָאֹכֶל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה אֵין זֶה דֶּרֶךְ פְּרִיקָתוֹ, (כמ) דְּהָוֵי כְּמַפְרִיד אֹכֶל מֵאֹכֶל. וְעַיֵּן לְקַמִּיהּ בְּסָעִיף ז' דְּבַהגַּ"ה דְּרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (קמה. ד"ה ומתוך) אוֹסֵר בָּזֶה, אַף רב הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִים עָלָיו, וּלְכָךְ סָתַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְהָקֵל מִצַּד הַדִּין, וּמִכָּל מָקוֹם הַמַּחְמִיר תָּבֹא עָלָיו בְּרָכָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בִּתְשׁוּבַת הָרא"ש (כלל כב סי' א): **(יח) אֲבָל אִם אֵין בָּהּ.** וַאֲפִלּוּ (כנ) דַּעְתּוֹ לִתֵּן אַחַר כָּךְ לְתַבְשִׁיל, גַּם כֵּן אָסוּר, דְּבָעִינַן שֶׁיִּסְחָטֵנוּ לְתוֹךְ הַתַּבְשִׁיל. (כנ) וְעַיֵּן בְּדְרִישָׁה (סק"ב) שֶׁכָּתַב [ב]דְּחִיּוּבָא נָמֵי יֵשׁ בָּזֶה: **ה (יט) דְּהוּא הַדִּין לִכְסָר.** הֵם עֲנָבִים שֶׁלֹּא נִתְבַּשְּׁלוּ כָּל צָרְכָּן: **(כ) הוֹאִיל וְאֵינוֹ וְכוּ'.** הֵיְינוּ דְּמִשּׁוּם זֶה הָוֵי כְּבוֹרֵר אֹכֶל מִתּוֹךְ פְּסֹלֶת, כִּי אוֹתָן בְּנֵי אָדָם הָאוֹכְלִין אוֹתוֹ בָּטְלָה דַּעְתָּן אֵצֶל כָּל אָדָם. וְאִם רוֹצֶה לֶאֱכל לְאַלְתַּר אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁסּוֹחֵט לְתוֹכוֹ הַכֶּסֶר, מֻתָּר, כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן שי"ט (ס"א) לְעִנְיַן בּוֹרֵר, דְּמֻתָּר בְּאֹכֶל מִתּוֹךְ פְּסֹלֶת אִם הוּא לְצָרְכּוֹ אוֹתָהּ סְעוּדָה, דְּהָא מִשּׁוּם סְחִיטָה לֵיכָא כָּאן כֵּיוָן שֶׁבָּא לְתוֹךְ הָאֹכֶל, כֵּן כָּתְבוּ הָעוֹלַת שַׁבָּת (ס"ק יד) וְהַטַּ"ז (סק"ד). וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) הַשִּׁיג עַל זֶה דְּהָא דְּמֻתָּר שָׁם מִשּׁוּם שֶׁאֵין דֶּרֶךְ בְּרִירָה בְּאֹכֶל מִתּוֹךְ פְּסֹלֶת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה דֶּרֶךְ בְּרִירָתוֹ הוּא, דְּאִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיָן אַחֵר. [ד]וְעַיֵּן בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח) שֶׁמְּצַדֵּד לְהָקֵל כְּהָעוֹלַת שַׁבָּת וְהַטַּ"ז, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה לאכול) שֶׁכָּתְבְנוּ דְּנָכוֹן לְהַחְמִיר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יט) פְּרִי מְגָדִים (משב"ז סק"ג): **(יט) מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ה) בְּשֵׁם הַבַּ"ח (ס"א), וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל יד סי"ד), וּדְלֹא כְּטַ"ז (סק"ג): **(כ)** מַהֲרִי"ט צָהֲלוֹן (שו"ת סי' סט) וְיַד אַהֲרֹן (הגה"ט סי' רנב) בְּשֵׁם עוֹד פּוֹסְקִים: **ד (כמ)** רַשְׁ"י (קמד: ד"ה לתוך) וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ח ה"י). וּבְרַ"ף (ס.) כָּתַב דְּהָוֵי כְּמַפְרֵר אֹכֶל לְתוֹךְ אֹכֶל, וְנִרְאֶה שֶׁכָּנָּה

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשו"ע הרב (סי"ד) כתב: אבל לכתחילה אסור ליתן ענבים שלמים בין בשבת כדי שיתבקעו ויזוב יינם משום איסור סחיטה, ואף שאינו סוחט בידיו ממש מכל מקום אסור מדברי סופרים. **ב]** וּבשו"ע הרב (ס"ו) אסר מדרבנן.

ג] וכ"כ בשו"ע הרב (ס"ז), וכתב עוד (ס"ב) שהוא הדין בכבשים ושלקות. **ד]** ובשו"ע הרב (סעיפים ח-ט) פסק לאיסור, ולפי שלא נודע לנו שיעור פול הלבן אסור לסחוט ענבים עד שיהיו ראויים לאכילה לרוב בנ"א.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah